

İngiliz kralı 7. Edward İstanbul'a Atatürk'ü ziyarete gelir. Atatürk, kendisine bir ziyafet verir. Ziyafetten önce Atatürk;

-Bana İngiltere sarayında verilen ziyafetlerin nasıl olduğunu bilen birini ya da bir aşçı bulunuz! der.

En iyi aşçılar görevlendirilir. Kusursuz bir ziyafet hazırlanır. Yemek sırasında Kral, Atatürk'e memnuniyetini bildirir ve Atatürk'e dönerek;

-Sizi kutlar ve size teşekkür ederim. Kendimi İngiltere'de sandım, diyerek memnuniyetini bildirir. Sofrada servis hizmetini Türk garsonlar yapmaktaydı. Bir ara garsonlardan birinin heyecandan ayağı takılıp, elindeki servis tepsi ile birlikte yere uzanır. Yemekler her tarafa saçılır. Türk konuklar utançlarından kıpkırmızı kesilmiştir.

Ancak Atatürk Kralın kulağına eğilerek:

-Bu ulusa her şeyi öğrettim, ancak uşaklığı öğretmedim! der.

30 Ağustos Zaferi'nin doğuşu

Celadet ve kahramanlıkla şahlanmayan milletler, ebedî bir karanlığa mahkumdurlar.

Milletleri yaşatan ve yükseltenler, kahramanlardır. Milletlere yol gösterenler, zafer kapılarını açanlar, tarihlere şan verenler, yine kahramanlardır. İnsanlığın kaderine hükmedenler, medeniyet ufuklarına ışık tutanlar ise yine, kahramanlardır.

Türk tarihi, yüce bir kahramanlık menkıbesi olduğu gibi, Türkiye Cumhuriyeti de, baştanbaşa, eşsiz kahramanlar tarafından meydana getirilen bir eserdir. Bu eserin talih güneşi, 30 Ağustos 1922'de, Dumlupınar'da kan ve ateşler içinden yükselerek doğmuştur.

30 Ağustos, devletimiz için, hiç şüphesiz her şeydir.

30 Ağustos, hiç şüphesiz eşsiz bir kahramanlık abidesidir. Kahraman bir milletin, kahraman evlatlarının, asil gayeler uğrunda hayatlarını feda ederek inşa ettikleri bu abide, hayrın şerre, faziletin alçaklığa üstün bulunduğuun... Türklüğün yenilmez olduğunun Parlak bir ispatı ve ifadesidir.

Bugün bu büyük zaferin hatırasını, gurur ve saygı ile selamlarken, uzak tarihimizde cereyan etmiş olan, tıpkı bunun gibi, başka bir kahramanlık vakası da, gözümüzün önünde canlanmaktadır: 680 yılındayız... Çinliler bütün Gök Türk devletim istila etmişler. Türk yurdunun. üzerine koyu bir karanlık çökmüş. Ordu dağılmış, istiklal güneşi gurup etmiş. Her yerden zincir sesleri geliyor. Artık Türk milletinin sonu gelmiş gibi görünüyor. İşte bu sırada, daima dünyaya büyük kahramanlar yetiştirmiş olan Türklüğün bağrından, yeni bir kahraman doğdu. İLTERİŞ KUTLUK adındaki bir Türk oğlu, bütün ümitlerin söndüğü bir anda, kurtuluş bayrağını açarak ortaya atılıyor. Etrafında kendisi ile beraber onyediy kişi, koca Çin İmparatorluğuna karşı baş kaldırıyorlar.

Milyonluk Çin devletine karşı, onyediy Türk, savaşa koyuluyor. Önerilerine çıkan düşman kuvvetleriyle yılmadan dövüşüyorlar. 17 kişi bir müddet sonra 70 ve daha sonra 700 olu-

yor ve gittikçe çoğalıyorlar. Bir yıl kadar devam eden, kahramanca savaşlar sonunda nihayet Türk milleti, yeniden hürriyetine kavuruyor ve İLTERİŞ KUTLUK, Türk devletine KAĞAN oluyor. Burada, birkaç sözle özetlediğim şu büyük olay, diğer milletlerin tarihlerinde eşine ender rastlanabilen, şanlı bir destandır.

Bu şanlı destanın meydana geldiği tarihten 1240 yıl kadar sonra Türk milleti, aynı şekilde bir felaketle karşılaştı.

1919 yılında, yani bundan yıllarca önce, verilen sözü namus sayarak, silahı elden bıraktığımız bir sırada, yeniden taarruza uğradık.

"Anadolu'ya medeniyet götürüyoruz" gibi inanılmayacak iddialar öne sürülerek köylerimiz yakılıyor şehirlerimiz yakılıyor, kadınlarımız en şeni tecavüzlere uğruyordu. Erkeklerimize hakaretler yağdırılıyor ve hamile gelinlerimiz karınları deşilerek öldürülüyordu. Böylece medeniyet namı altında, insanlık için yüz karası teşkil eden cinayetler irtikap ediliyordu. Bütün bunların bir tek hedefi vardı: Türk milleti yok etmek ve esaret altına almak... Fakat tarihi şanlar, zafer-

ler, parlak günlerle dolu; büyük Türk milleti, kanayan yaralarına bakmaksızın, başını Bozkurtlar gibi yeniden göklere dikti ve şahlandı... Atalarından kendine miras kalmış olan ebedi ve şanlı parolayı, ufuklardan ufuklara doğru haykırdı: Ya istiklal, ya Ölüm... Yurdumuzun her tarafında, kadınlarımız ve çocuklarımızla, taşımızla, toprağımızla birlikte, düşmanlara karşı savaşlar başladı. İstilacılar her gün yeni bir darbe ile kayıplara uğrattıldı. Yıllarca süren mücadelelerden sonra, nihayet "düşmanı Anadolu'nun harimi ismetinde boğmak zamanı" geldi. 26 Ağustos sabahı, büyük Türk taarruzu başladı. Türk ordusu, eski çağlarda olduğu gibi yine zafer kartalının peşinden koşuyordu. Bütün millet, vatan sevgisiyle, hürriyet ve istiklal aşkıyla, düğüne gider gibi savaşa gidiyordu...

"Savaşmaktan kaçınır kim varsa alnı kara;
Savaşmağı bilenler, hükmeder topraklara..."

Türk milleti hiç bir zaman savaştan çekinmemiştir. Şimdi de

bütün yokluklara rağmen, düşmana doğru ileri atılıyordu.

"Maziye sor, ecdadımı söyler sana kimdi;
Bir bitmez ufuktum. Kürre vaktiyle benimdi
Tufanlar, alevler beni bir kal'a sanırdı.
Taçlar uçuşur, dalgaları, parçalanırdı.
Kahhar atımın kanlı, kıvılcımlı izinde,
Bir başka denizdim, ebediyet denizinde...
Çarpardı göğün kalbi, hilalin avuçunda;
Titretilirdi yerin tali, merminin uçunda...
Günler elimin çizdiği yerlerden akardı;
Üç kıtada korkunç atımın izleri vardı...
Üstünde uçarken o neşibin, bu firazın,
En şanlı şehametli hükümdarına arzın,
Tek bir bakışım, sanki inayetti, keremdi :
İklili hediyeimdi, arazisi hibemdi...
Hançerdi hayalim, bütün akvam ona kındı...

Baştanbaşa dünya bir esirimdi, kadını...
Asabına nabzımdaki ahengi verirdim.
Kast eylediğim şekli verir, rengi verirdim.
Cihan bilir iclalimi, ben böyle değildim..."
diye dağdan dağa, fırtına gibi gürliyordu.
"Nice şanlar alınır, nice canlar verilir."

mısralarındaki ifadeye uygun olarak, Türk çocukları kahramanca dövüşüyorlardı. İstiklal ve hürriyet için, millet için, al bayrak için, göz kırpmadan, yılmadan saldırıyorlar ve bu uğurda can veriyorlar, şan alıyorlardı. Erler, subaylar, astsubaylar, kumandanlar, kadınlar, ihtiyarlar ve çocuklar, hepsi yan yana, omuz omuza, birbirleriyle kahramanlık ve fedakarlık yarışında bulunuyorlardı. Fakat, aynı soydan, aynı kandan, aynı milletin çocukları olan bu insanlar, doludizgin yaşıyorlar ve yine de atbaşı beraber gidiyorlardı. Hepsini birbirlerinden üstün hepsini birbirlerinden fedakar, bu şehitler gaziler ordusunun, sayılan yüzbinleri aşan kahramanlarını ve başardıkları büyük işleri, ayrı ayrı saymaya imkan yoktur. Tarihin koynunda yatmakta olan bu kahramanların künye defterini rast gele açarak, önüme çıkan bir iki isim okuyacağım:

İşte Bayburtlu Ziver oğlu Yzb. Agah. 36. Alay 6 ncı bölük kumandanı... 26 Ağustosta, bölüğü ile taarruza katıldı ve en şiddetli ateşler altında, bölüğünü yıldırım gibi düşman siperlerine ulaştırdı. Bölük vazifesini akşama kadar mükemmelen yaptı. Gece olunca, Yzb. Agah'ın bölüğünü istirahat için geriye almak istemişlerdi. Bunu duyar duymaz Yzb. Agah, bir solukta alay kumandanının çadırına girdi. Yalvardı yakardı, bölüğünün ve kendisinin taarruzdan geri bırakılmamasını diledi ve nihayet dileğini kabul ettirdi.

Sabaha karşı, Yzb. Agah, bölüğünü tekrar hücum hattına soktu. Bu esnada kalçasından bir kurşunla vuruldu. Fakat hiç sesini çıkarmadan taarruza katıldı. Güzel bir şevki idare ile, kısa zamanda KURTKAYA tepesini zaptetti. Düşmandan ele geçirdiği bir bomba tüfeği ile, bu zaferini hemen geriye haber verdi. Kalçasındaki yara acıyor ve kanıyordu. Fakat bunun ne ehemmiyeti vardı. O şevk ile savaşarak düşman derinliğine ilerlemekte devam ediyordu. Tam bu sırada, hain bir kurşun gelerek Agah'ın asil ve şerefli başını buldu, onu yere serdi. Yzb. Agah, başçavuşundan bir yudum su istedikten sonra, ona hitaben: "Başçavuş ben gidiyorum... Allah'a ısmarladık. Bölüğe selam ve intikam..." diyerek Tanrıya ulaştı, işsizlere, 30 Ağustosunu yaratan kahramanları künye defterlerinden

bir başka yaprak daha. Vezirköprü'nün SARIALAN köyünden Kara İsmail Bölüğü ile birçok muharebelere girmiş ve kahramanca dövüşmüş bir asker... 29 Ağustos muharebelerinde, bölüğünün kumandanı ve bölüğün diğer subayları şehit olmuştu. Bölük muharebe meydanında, kaptansız gemi gibi başsız kalmış ve duraklamıştı. İsmail çavuş birdenbire ileriye atıldı ve tunç sesi ile "Arkadaşlar, analarımız bizi bugün için doğurdu... Haydin kardeşlerim ileri..." diye gürledi ve böylece bölüğünü fırtına gibi, düşmanın üzerine hücumla kaldırdı.

29 Ağustos günü akşama doğru, birçok başarılar elde ettikten sonra, bu kahraman çavuşda, düşmanla göğüs göğüseye dövüşürken şehit oldu.

Bunlar gibi daha pek çok misaller sıralanabilir. Fakat her biri, ayrı bir kahraman olan bir milletin her ferdiyi teker teker anlatmaya imkan yok...

İman ve kahramanlıkla yapılan birçok savaşlardan sonra, nihayet büyük gün geldi. 30 Ağustos günü, düşmanın artık tutunacak hiçbir yeri ve hiçbir istinatgahı kalmamıştı. Her tarafı çember içine alınmıştı. Güneş batıp karanlık indiği zaman, büyük kısmı ile imha edilmiş bulunuyordu. Böylece birkaç yıldan beri yere düşer gibi olan Al Bayrağımız yeniden şanlı ve zaferle göklere yükselmişti ve bir daha inmemek üzere... Ebediyen vatan ufuklarında dalgalanmak üzere, yükselmişti. Bu şanlı bu şerefli Albayrak, o günden beri başımızın üstünde, yüzyılların ötesine bakarak dalgalanmaktadır ve ebediyete kadar da dalgalanacaktır. Çünkü onu 30 Ağustos 1922'de göklere yükselten şehit ve gazi, milyonlarca Türk, kıymetli bir şairimizin, şu güzel mısralarla ifadelendirdiği şekilde, millî bir and içmişlerdi:

"Düşmez yere haşa, o bizim bayrağımızdır.
Bir fecr olarak doğmadadır her dağımızdan...
Ayyıldız, o mazideki bir süstür emin ol,
Atide güneşler doğacak bayrağımızdan...
Altında yatarken de bizimdir yerin üstü.
Bir Kal'a olur toprağımız vecde gelirden...
Dağlar, kayalar göğsümüz üstünde tepinse,
Düşmanları, biz ram ederiz kan kesilir de.
Deryaları kan, taşları bitmez kemik olsa...
Bin son nefesin aynı olup, bitse nesimi
Ölmez bu vatan... Farzımuhal ölse de hatta
Çekmez kürrenin sırtı, o tabutu cesimi... (*)